

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

пр. Перемоги, 10, м.Київ, 01135, тел. (044) 481-32-21, факс (044) 481-47-96
E – mail: mon@mon.gov.ua, код ЄДРПОУ 38621185

Ольга Деребера

20f04@dostup.pravda.com.ua

Шановна пані Ольго!

Міністерство освіти і науки України розглянуло Ваш запит від 1 травня 2018 року щодо надання інформації та проекту постанови Кабінету Міністрів України «Деякі питання освітнього омбудсмена».

Листом Міністерства освіти і науки України від 25.04.2018 № 1/10-1202 зазначений проект акта Уряду було подано до Кабінету Міністрів України.

Станом на 14 травня 2015 року проект акта опрацьовується у Секретаріаті Кабінету Міністрів України.

Додаток: копія проекту постанови Кабінету Міністрів України
«Деякі питання освітнього омбудсмена» на 13 арк. в 1-му прим.

З повагою

заступник Міністра

Роман ГРЕБА

Куришева
481-32-59

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
№1/11-5302 від 15.05.2018

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

ПОСТАНОВА

від _____ 2018 р. № _____

Київ

Деякі питання освітнього омбудсмена

Кабінет Міністрів України постановляє:

1. Затвердити такі, що додаються:

Положення про освітнього омбудсмена;

Порядок та умови звернення до освітнього омбудсмена.

2. Утворити Службу освітнього омбудсмена та затвердити граничну чисельність її працівників у кількості 15 одиниць.

3. Внести до постанов Кабінету Міністрів України зміни, що додаються.

4. Міністерству освіти і науки:

затвердити положення і структуру утвореної відповідно до пункту 2 цієї постанови Служби освітнього омбудсмена в установленому порядку;

передбачати під час складання проекту Державного бюджету України на відповідний рік видатки, необхідні для забезпечення організації роботи Служби освітнього омбудсмена.

5. Ця постанова набирає чинності з дня її опублікування і застосовується з 1 січня 2019 року.

Прем'єр-міністр України

В. ГРОЙСМАН

Л. Гриневич

ЗАТВЕРДЖЕНО
постановою Кабінету Міністрів
України
від _____ 2018 р. № _____

ПОЛОЖЕННЯ
про освітнього омбудсмена

1. Освітній омбудсмен є уповноваженою Кабінетом Міністрів України посадовою особою, на яку покладається виконання завдань щодо захисту прав у сфері освіти.
2. Освітній омбудсмен призначається на посаду та звільняється з посади Кабінетом Міністрів України за поданням Міністра освіти і науки строком на п'ять років без права повторного призначення.
3. Освітнім омбудсменом може бути особа, яка є громадянином України, проживає в Україні останні п'ять років, має вищу освіту, досвід роботи у сфері освіти або науки не менш як п'ять років, вільно володіє державною мовою.
4. Не може бути освітнім омбудсменом особа, яка має судимість, обмежена у дієздатності або визнана недієздатною за рішенням суду.
5. Освітній омбудсмен не має права суміщати свою посаду з будь-якою посадою в органі державної влади або органі місцевого самоврядування, зі статусом народного депутата України, депутата Верховної Ради Автономної Республіки Крим, обласної, районної, міської, районної у місті, сільської, селищної ради, з підприємницькою діяльністю, обіймати будь-яку іншу оплачувану посаду, виконувати будь-яку іншу оплачувану роботу або отримувати іншу заробітну плату (за винятком здійснення викладацької, наукової чи творчої діяльності та отримання винагороди за неї), а також входити до складу керівного органу чи наглядової ради юридичної особи, що має на меті одержання прибутку.
6. Освітній омбудсмен не може брати участь у будь-якій політичній діяльності.
7. Освітній омбудсмен у своїй діяльності керується Конституцією і законами України, актами Президента України і Кабінету Міністрів України та Положенням, затвердженим Кабінетом Міністрів України.
8. Основними завданнями освітнього омбудсмена є:
  - 1) сприяння реалізації єдиної державної політики, спрямованої на забезпечення права особи на здобуття якісної та доступної освіти;

2) здійснення заходів щодо додержання законодавства України про освіту;

3) вжиття заходів для забезпечення належних умов для рівного доступу до здобуття освіти;

4) сприяння виконанню Україною міжнародних зобов'язань щодо додержання в Україні прав людини на освіту;

5) співпраця та взаємодія з МОН та іншими центральними органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, закладами освіти всіх рівнів незалежно від форми власності та підпорядкування, органами управління освітою, правоохоронними органами; міжнародними організаціями; неурядовими громадськими організаціями з питань, що належать до його компетенції.

9. Освітній омбудсмен відповідно до покладених на нього завдань має право:

1) розглядати скарги та перевіряти факти, викладені у скаргах, поданих здобувачами освіти, їхніми батьками, законними представниками, а також педагогічними, науково-педагогічними і науковими працівниками;

2) отримувати від закладів освіти всіх рівнів незалежно від форми власності та підпорядкування та органів управління освітою інформацію, необхідну для виконання своїх функцій, у тому числі інформацію з обмеженим доступом;

3) за результатами проведених перевірок приймати рішення щодо обґрунтованості чи необґрунтованості скарги і на його основі надавати рекомендації закладам освіти всіх рівнів незалежно від форми власності та підпорядкування, органам управління освітою, повідомляти правоохоронні органи щодо виявлених фактів порушення законодавства;

4) безперешкодно у встановленому законом порядку відвідувати органи державної влади, органи місцевого самоврядування, заклади освіти всіх рівнів незалежно від форми власності та підпорядкування, а також брати участь в установленому порядку у засіданнях державних органів, що належать до його компетенції;

5) звертатися до органів державної влади, правоохоронних органів щодо виявлених фактів порушення права людини на освіту та законодавства у сфері освіти;

б) надавати консультації здобувачам освіти, їхнім батькам, законним представникам, а також педагогічним, науково-педагогічним і науковими працівникам;

7) представляти інтереси особи у суді;

10. Освітній омбудсмен бере участь з правом дорадчого голосу в засіданнях Кабінету Міністрів України під час розгляду питань, що належать до його компетенції.

11. Освітній омбудсмен може мати радників і консультантів на громадських засадах.

12. Освітній омбудсмен має бланк із найменуванням своєї посади.

13. Забезпечення діяльності освітнього омбудсмена покладається на Службу.

14. Служба у своїй діяльності керується Конституцією та законами України, указами Президента України та постановами Верховної Ради України, прийнятими відповідно до Конституції та законів України, актами Кабінету Міністрів України, іншими актами законодавства, а також цим Положенням.

15. Основними завданнями Служби є організаційне, консультативне, інформаційно-аналітичне, матеріально-технічне, фінансове та інше забезпечення діяльності освітнього омбудсмена, зокрема щодо:

1) узагальнення практики застосування законодавства з питань, що належать до компетенції Служби, розроблення пропозицій щодо вдосконалення законодавчих актів, актів Президента України, Кабінету Міністрів України та подання МОН;

2) здійснення розгляду скарг, поданих здобувачами освіти, їхніми батьками, законними представниками, а також педагогічними, науково-педагогічними і науковими працівниками;

3) виявлення причин, що призводять до порушення прав і законних інтересів здобувачів освіти, їхніх батьків, законних представників, а також педагогічних, науково-педагогічних і наукових працівників, систематично щоквартально аналізує та узагальнює інформацію, що міститься у скаргах до освітнього омбудсмена;

4) опрацювання кореспонденції, яка надходить до Служби та підготовка в установленому порядку за результатами її розгляду проектів відповідей;

5) підготовки рекомендацій закладам освіти всіх рівнів незалежно від форми власності та підпорядкування, органам управління освітою щодо виявлених фактів порушення законодавства у сфері освіти;

б) забезпечення взаємодії освітнього омбудсмена з:

МОН та іншими центральними органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, закладами освіти всіх рівнів незалежно від форми власності та підпорядкування, органами управління освітою, правоохоронними органами;

міжнародними організаціями та міжнародними громадськими організаціями;

неурядовими громадськими організаціями;

16. Служба з метою всебічного і комплексного опрацювання питань, що належать до її компетенції, під час виконання покладених на неї завдань взаємодіє в установленому порядку з структурними підрозділами апарату Секретаріату Кабінету Міністрів України та інших міністерств, центральними та місцевими органами виконавчої влади, іншими державними органами та органами місцевого самоврядування, закладами освіти всіх рівнів незалежно від форми власності та підпорядкування, підприємствами, установами і організаціями, а також громадськими об'єднаннями, всеукраїнськими профспілками, їх об'єднаннями, всеукраїнськими об'єднаннями організацій роботодавців, представниками органів іноземних держав, неурядових організацій інших держав і міжнародних неурядових організацій.

17. Служба для виконання покладених на неї завдань має право:

1) безоплатно одержувати від державних органів та органів місцевого самоврядування, підприємств, установ і організацій, їх посадових осіб, закладів освіти всіх рівнів незалежно від форми власності та підпорядкування інформацію, документи і матеріали, необхідні для виконання покладених на неї завдань;

2) залучати представників центральних і місцевих органів виконавчої влади, органів влади Автономної Республіки Крим, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій, закладів освіти всіх рівнів незалежно від форми власності та підпорядкування до розгляду питань, що належать до її компетенції (за погодженням з їх керівниками);

3) користуватися загальними, відкритими інформаційними базами даних державних органів, державною системою урядового зв'язку та іншими технічними засобами.

18. Службу очолює керівник служби.

19 Керівник служби:

- 1) здійснює заходи щодо державної реєстрації Служби відповідно до Закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань»;
  - 2) подає на погодження освітньому омбудсмену та затвердження МОН положення про Службу, кошторис, штатний розпис на відповідний рік та зміни до них;
  - 3) звітує перед Кабінетом Міністрів України про результати діяльності Служби;
  - 4) забезпечує взаємодію Служби з визначеним Міністром освіти і науки структурним підрозділом МОН;
  - 5) організовує роботу, здійснює загальне керівництво діяльністю Служби та забезпечує виконання її завдань;
  - 6) приймає рішення щодо призначення і звільнення з посади працівників Служби, заохочення та притягнення до дисциплінарної відповідальності;
  - 7) приймає рішення щодо призначення на посаду і звільнення з посади керівників і заступників керівників структурних підрозділів Служби;
  - 8) затверджує положення про самостійні структурні підрозділи Служби;
  - 9) забезпечує дотримання працівниками Служби законодавства про працю, правил внутрішнього трудового розпорядку та протипожежної безпеки;
  - 10) забезпечує взаємодію Служби та її структурних підрозділів з органами державної влади і місцевого самоврядування, міжнародними організаціями та неурядовими громадськими організаціями;
  - 11) представляє Службу як юридичну особу в цивільно-правових відносинах, у судах, органах державної влади і місцевого самоврядування, міжнародних організаціях та неурядових громадських організаціях;
  - 12) дає у межах повноважень обов'язкові для виконання працівниками Служби доручення;
  - 13) скликає робочі та експертні групи та проводить наради з питань, що належать до його компетенції;
  - 15) розподіляє функціональні обов'язки;
  - 17) здійснює інші повноваження, визначені законодавством.
20. Керівник Служби призначається на посаду та звільняється з посади освітнім омбудсменом за погодженням Міністра освіти і науки.

21. Працівники Служби призначаються та звільняються з посади керівником служби.

22. Умови оплати праці освітнього омбудсмена, керівника та працівників Служби визначаються законодавством України.

23. Служба є юридичною особою, яка забезпечує діяльність, має відповідну печатку зі своїм найменуванням, самостійний баланс, рахунки в органах Казначейства.

24. Фінансування діяльності Служби здійснюється за рахунок коштів державного бюджету та інших джерел, не заборонених законодавством.

25. За Службою з метою забезпечення її діяльності можуть бути закріплені на праві оперативного управління будівлі, споруди, приміщення, обладнання, комп'ютерна та інша техніка, транспортні засоби, засоби зв'язку, а також інше необхідне майно відповідно до законодавства.

26. Положення про Службу, структуру, а також кошторис, штатний розпис на відповідний рік та зміни до них затверджує МОН.

ЗАТВЕРДЖЕНО
постановою Кабінету Міністрів
України
від _____ 2018 р. № _____

Порядок та умови звернення до освітнього омбудсмена

I. Загальна частина

1. Цей Порядок визначає процедуру подання та розгляду освітнім омбудсменом скарг про порушення прав у сфері освіти.

2. Дія цього Порядку не поширюється на порядок розгляду скарг громадян, встановлений кримінальним, процесуальним, цивільним процесуальним, трудовим законодавством, законодавством про захист економічної конкуренції, законами України «Про судоустрій і статус суддів» та «Про доступ до судових рішень», Кодексом адміністративного судочинства України, Законами України «Про запобігання корупції» та «Про виконавче провадження».

3. Здобувачі освіти, педагогічні, науково-педагогічні і наукові працівники (далі – заявники) мають право звернутися до освітнього омбудсмена зі скаргами про поновлення прав і захист законних інтересів, порушених діями (бездіяльністю), рішеннями державних органів, органів місцевого самоврядування, закладів освіти, підприємств, установ, організацій, об'єднань громадян та посадових осіб.

4. Кожен заявник може подати скаргу також через уповноважену на це іншу особу, якщо ці повноваження оформлені відповідно до законодавства.

Звернення в інтересах неповнолітніх і недієздатних осіб покладається на їх батьків або законних представників.

Скарга в інтересах заявника може бути подана іншою особою, трудовим колективом або організацією, яка здійснює правозахисну діяльність, якщо вони отримали від заявника відповідні повноваження, оформлені відповідно до законодавства.

5. Якщо скарга в інтересах заявника подається його представником, то до скарги додається оригінал або належним чином завірена копія документа, який засвідчує повноваження такого представника відповідно до законодавства.

6. До скарги можуть додавати пояснення та копії документів, завірені у встановленому порядку, які підтверджують інформацію, зазначену у скарзі.

II. Подання скарги

1. Скарга подається протягом року після виявлення порушення прав. За наявності виняткових обставин пропущений з поважної причини строк може бути поновлений.

2. Скаргу може бути подано окремою особою (індивідуальна) або групою осіб (колективна).

3. Діловодство за скаргами заявників покладається на Службу освітнього омбудсмена (далі – Служба).

4. Скарги подаються заявниками освітньому омбудсмену в письмовій та електронній формах.

5. Письмова скарга надсилається на адресу Служби поштою.

6. Скарга в електронній формі надсилається на електронну адресу Служби з використанням засобів електронного зв'язку.

7. У скарзі, окрім вимог про поновлення порушених прав і захист законних інтересів, також зазначаються такі відомості: прізвище, ім'я та по батькові, місце проживання заявника. Скарга повинна бути підписана заявником або його законним представником із зазначенням дати.

У скарзі, надісланій в електронній формі, також має бути зазначено електронну адресу, на яку заявнику може бути надіслано відповідь, або відомості про інші засоби зв'язку з ним. Застосування електронного цифрового підпису при надсиланні скарги в електронній формі не вимагається.

8. У разі, коли заявник не називає свого прізвища, імені, по батькові, місця проживання або не надає інших відомостей, необхідних для прийняття обґрунтованого рішення, скарга реєструється як анонімна та залишається без розгляду.

Скарга, оформлена без дотримання цих вимог, повертається заявнику з відповідними роз'ясненнями в строк не пізніш ніж через десять робочих днів від дня його надходження.

9. Не розглядаються повторні скарги до освітнього омбудсмена, від одного й того ж самого заявника, з одного й того ж самого питання, якщо перша скарга вирішена по суті та освітнім омбудсменом вжито всіх заходів до поновлення порушених прав громадян, а також скарги, подані з порушенням

термінів, без поважних причин, передбачених статтею 17 Закону України «Про звернення громадян», та звернення осіб, визнаних судом недієздатними.

10. Повторною вважається скарга, в якій:

оскаржується рішення про необґрунтованість скарги, прийняте за попередньою скаргою;

повідомляється про невирішене по суті або вирішене не в повному обсязі питання, порушене в попередній скарзі;

звертається увага на інші недоліки, допущені при розгляді попередньої скарги.

Освітній омбудсмен зобов'язаний ретельно розібратися в причинах повторного подання скарги.

III. Розгляд скарги

1. Скарги розглядаються у строк не більше одного календарного місяця від дня їх надходження. Якщо в місячний строк вирішити порушені у скарзі питання неможливо, встановлюється необхідний строк для її розгляду, про що повідомляється особі, яка подала скаргу. При цьому загальний строк розгляду скарги не може перевищувати сорока п'яти календарних днів.

2. При розгляді скарги Служба:

1) перевіряє скаргу на відповідність умовам прийнятності наведених у пунктах 3-5 розділу I та розділу II цього Порядку;

2) якщо питання, викладені у скарзі, не належать до повноважень освітнього омбудсмена, пересилає скаргу в строк не більше п'яти робочих днів від дня її надходження за належністю відповідному органу державної влади, органу місцевого самоврядування, об'єднанням громадян, підприємствам, установам, організаціям, про що повідомляється заявнику;

3) розглядає скарги, оформлені належним чином і подані в установленому порядку;

4) об'єктивно, всебічно розглядає факти, викладені в скарзі;

5) у разі потреби одержує від заявників матеріали, необхідні для перевірки скарги;

6) спілкується з заявниками, з'ясовує усі порушені питання та обставини, детально вникає в їх суть;

7) направляє запити на інформацію в заклади освіти всіх рівнів незалежно від форми власності та підпорядкування, органи управління освітою для перевірки фактів, викладених у скарзі, в межах публічної інформації, встановленої Законом України «Про доступ до публічної інформації».

8) відвідує органи державної влади, органи місцевого самоврядування, заклади освіти всіх рівнів незалежно від форми власності та підпорядкування для перевірки фактів, викладених у скарзі;

9) уживає інших заходів для об'єктивного вирішення поставлених заявниками питань, з'ясовує причини та умови, що призводять до порушення прав та законних інтересів заявників;

10) до розгляду скарг можуть залучатися за згодою представники громадськості. При залученні представників громадськості до перевірки скарг їм надаються матеріали, з яких знеособлюються персональні дані заявників.

3. За результатами розгляду Службою скарги освітній омбудсмен приймає рішення про обґрунтованість чи необґрунтованість скарги та надає письмову відповідь про результати розгляду, яка містить об'єктивний аналіз фактів, викладених у скарзі, та усіх зібраних матеріалів.

4. Рішення про необґрунтованість скарги доводиться до відома громадянина в письмовій формі з посиланням на законодавство і викладенням мотивів відмови, а також із роз'ясненням порядку оскарження прийнятого рішення.

5. Прийнявши рішення про обґрунтованість скарги, освітній омбудсмен протягом п'яти робочих днів уживає заходів до поновлення та захисту порушених прав заявників:

надає рекомендації закладам освіти всіх рівнів незалежно від форми власності та підпорядкування, органам управління освітою;

відвідує органи державної влади, органи місцевого самоврядування, заклади освіти всіх рівнів незалежно від форми власності та підпорядкування, а також бере участь в установленому порядку в засіданнях державних органів з питань порушення права людини на освіту та законодавства у сфері освіти;

звертається до органів державної влади, правоохоронних органів щодо виявлених фактів порушення права людини на освіту та законодавства у сфері освіти;

надає консультації заявникам;

представляє інтереси заявників у суді.

6. Відповідь за результатами розгляду скарги направляється заявнику Службою за підписом та на бланку освітнього омбудсмена.

7. Відповідь за результатами розгляду колективної скарги (якщо скаргу підписали двоє та більше заявників) направляється тому заявнику, який у скарзі підписався першим або адреса якого вказана. У тексті відповіді вказується загальна кількість заявників, які звернулися до освітнього омбудсмена.

8. Освітній омбудсмен вживає відповідних заходів для поновлення порушених прав людини на освіту та усунення порушень законодавства у сфері освіти органами державної влади, правоохоронними органами, до яких ним було направлено звернення.

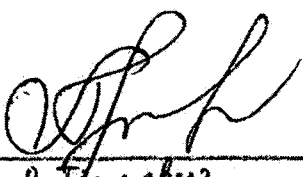
9. Після вжиття заходів до поновлення та захисту порушених прав заявників освітній омбудсмен дає до виконання керівнику Служби доручення розробити пропозиції щодо вдосконалення законодавчих актів, актів Президента України, Кабінету Міністрів України для усунення причин та умов, що призводять до порушення прав і законних інтересів заявників.

10. Скарги заявників, надіслані на адресу Служби, копії відповідей на них та інші супровідні документи щодо їх розгляду зберігаються у Службі в електронному та письмовому вигляді протягом 5 років.

11. Ознайомлення з скаргами осіб, яких вони безпосередньо не стосуються, а також розголошення відомостей із скарг заявників стороннім особам не дозволяється.

12. Узагальнена інформація про скарги заявників до освітнього омбудсмена та статистична інформація оприлюднюється на офіційних веб-сайтах Кабінету Міністрів України та МОН.

Л. Тричевий

ЗАТВЕРДЖЕНО
постановою Кабінету Міністрів
України
від _____ 2018 р. № _____

ЗМІНИ,
що вносяться до постанов Кабінету Міністрів України

1. Пункт 2 § 28⁵ Регламенту Кабінету Міністрів України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 18 липня 2007 р. № 950 (Офіційний вісник України, 2007 р., № 54, ст. 2180; 2016 р., № 38, ст. 1459) після слів «народні депутати України» доповнити словами «освітній омбудсмен».
2. Додаток 2 до постанови Кабінету Міністрів України від 11 травня 2016 р. № 330 «Про утворення урядових комітетів та затвердження їх посадового складу» (Офіційний вісник України, 2016 р., № 39, ст. 1486, № 65, ст. 2204), доповнити такою позицією:

«Освітній омбудсмен (за згодою)».

_____

